

PERE LJUBIĆ

BODULSKE PISME

i ostala djela

Sabrala i uredila
Neli Mindoljević

gustavi '29

LEYKAM
international

PERE LJUBIĆ
BODULSKE PISME
i ostala djela

NAKLADNIK

Leykam international d.o.o., Ilica 42, HR-10000 Zagreb
www.leykam-international.hr

ZA NAKLADNIKA

Jürgen Ehgartner

GLAVNA UREDNICA

Eugenia Ehgartner

UREDNIKA SVESKA

Neli Mindoljević

AKCENTIRANJE

Maja Vukić

AUDIOKNJIGA

Biblioteka book&czvook

Čakavske pjesme govore:

Anka Matošić i Miki Bratanić

© 2023 Leykam international d.o.o., Zagreb

Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati,
fotokopirati ni na bilo koji drugi način reproducirati
bez nakladnikova pismenog dopuštenja.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske.

ISBN 978-953-340-163-8

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001177421.

SLIKA NA NASLOVNICI

Jakov Bratanić, „Kuća Pere Ljubića” (ulje na papiru, 1979.)

Privatna zbirka: Maja Bratanić

Snimio: Filip Beusan

ILUSTRACIJA NA POLEDINI KORICA

Mladen Veža, „Portret Pere Ljubića” (crtež, 1942.)

Privatna zbirka: Lada Ljubić Vukičević

GRAFIČKO OBLIKOVANJE

Tvrtko Gregurić

TISKARA

Denona d.o.o., Zagreb

Tiskanje dovršeno u svibnju 2023.

PERE LJUBIĆ
BODULSKE PISME
i ostala djela

Sabrala i uredila
Neli Mindoljević

LEYKAM international

Ovim izdanjem obilježavamo
nedavne obljetnice: 95 godina
PRVE INTEGRALNE ZBIRKE
ČAKAVSKIH STIHOVA U
HRVATSKOJ KNJIŽEVNOSTI
(Pere Ljubić, *Bodulske pisme*,
Šibenik, 1927.) i 70. obljetnicu
pjesnikove smrti.

Uspomeni oca Matija

*Životi prohodu, a škoji ostaju,
Stari svit umire, novi se rajaju,
U snagami mladih živedu i stari,
A plamen nadanja kripi ih i žari.*

Marin Franičević, Peri Ljubiću, 1939.

1.

OBJAVLJENE
ČAKAVSKE ZBIRKE
PERE LJUBIĆA

BODULSKE PISME

Šibenik, 1927.

USPOMENI POKOJNE MAME

NAPOMENA

Duge naglašene i nenaglašene vokale treba čitati:

â kao ŭ , ê kao ĭ , ô kao ŭ .

Promjene konsonanata kao:

č pred k u š, t d pred k u l...

nijesam zapisao, da olakšam razumijevanje.

Pjesme su napisane hvarskim čakavskim narječjem.

p.

NAŠI ŠKOJI

NAŠI ŠKOJI

Ko da su veliški, usđdreni brodi
dalekò od krâja na moru širòken,
stojidù, mučidù naši škúri škoji,
a oblaci gredù po nebu visòken.

Jedân do drugega usđdreni škoji:
širòki i uski, i máli i veli,
a po njima legla pod bârdima mista,
iz kojíh se dvižu bíli kampanèli.

Po konálih rávnih di i di su jidra...
pomâlo se miču od škoja do škoja,
prika svitlih putih, iz vâle u vâlu,
po ravñicah pústih tega modreg poja.

NA ŽALU

Kad su mučno ribe
iz mora istégli,
ribari su trúdni
na žalo polègli.

Iza šume misec
uz vâlu se penje,
a pod punin barkan
more ko da stenje.

Sjajidu se ribe
ko srebrò u njima.
Parún spi u bârci
s pipon u zubîma.

Na žalo su bilo
legli i fumâju.
Ništo o jubâvi
dikmani prāvjàju.

MENDULI

Vârtli su nan puni bíleg cvíća,
kad su naši menduli procváli
i selò nan málo zabilíli,
ko da su nan bíli snizi pâli.

Ko da se od pine bílí more,
i kakò da jidridu nan brodi,
vididu se s dímon siri kroví,
ko da srića k râdosti ih vodi.

Srićna mlâdost tanca, pokantáje;
veselí se Karnovâlu Jurju –
Bílo cvíće s mendulih se trúni,
i pomâlo vrime nosi furju.

NAŠE KUĆE

Ově kuće grúbe, síre,
sve u srićne naše dane,
pune smĩhà odjekìju
kroz ponìstre rasplanzâne.

I čarčidù čārčkĩ máli
po svih vartlih na grānāmi...
i činí se, ko da lĩze
svitla rādost po stināmi.

PODNE

Pjâca je prázna.
Sunce nad njón.
Na kampanělu
zazvoně zvon.

Prázne poněstre.
Mārtāv je grād.
Pjâca je prázna
i na njoj hlād.

ISPOD PONISTRE

Kad san pridnoć dóša
do tvoje ponistre,
da ti obrâz vidin
iza lâštre bistre,

ja san sâmo vidi,
ko da s bílin tićin
po caklù se igra
nebo s oblaččicin.

Iz pitéra cvíća
gariful čarnjèni:
to se tvojà usta
nasmijâla meni.

U BARCI

Zibâ se je misec
nasrid mirne vâle,
a zvizde su svítle
moren zaigrâle.

Sâm sidín u bârci
i gledan po njima,
a sârce lepěće
u mojín parsîma.

GANČICE

Kroz fumár i pločje zvižje bura,
a od skönsih se njeđinih oštarih
na svičì od uja tresè plámik
i sigrâ se s hladom od komòštarih.

Sididũ kraj ognja. Jedân prâvje...
(Plandeliska plâmen srid komĩnâ.
Od strâha po njima mrâvi lizu...)
A jedân ih nudi s pòton vĩnâ.

VEČERAS SJA...

Večeràs sjâ žúti misec,
a pod njin su čárni bori,
a kroz grane, ča se miču,
vitar tužno sve žamòri.

Hlâd od grán kroz žamor lize...
Ko da duše od pargatôrja
bilidũ se dvi-tri stine
usrid čárne šume borja.

MAŽ

Kad dojde mâž po vartlih će svih
sve zelenit, čarnjenit se mak;
na mendule skâkat s tićon tić,
i bit će tad veseliji svak.
Na ramenih nosit ću ti bor.
– Bila će bit od miseca noć –
I pomalo jâ i bor i hlâd,
sva ćemo tri do kuće ti doć.
Sâmo mi tri. I da ne zna svak
– dokle ćeš ti u kamari spat –
pomalo ću tût na ovi sulâr
narešen bor tûte impjantat.
Jâ ću opet tad pomalo poć.
Čekat će bor i uz njega hlâd
svu božju noć, kad će jutro doć,
a s njîn i dân i vesel i mlâd.
Znân, ne ću moć tad od veseja spat.
S ton mišju ću se puno bavit,
kako će te, kad škura otvoriš,
pod ponistron jutros mâž pozdravit.
I iz grân mu veli boke cvića:
iz njega će vonjat ti murtele,
i visit ti dâri u grânami,
i landićat s vitrićen kurdele.
Dokle budu iz gnjizdih pod strihon,
okolo mâža civkali tići,
hoće l ti sarce razigrano kucat,
hoćeš misliti o našoj srići?

DOKLE SPI

Psss... pomâlo...
Lípa mála
u kâmari
već zaspála.

Na blazñnji
srid postěje
obrâz rumen,
čárne veje.

Po blazñnji
rúdi vlâsi...
psss... čujedu se
mirni dâsi.

Ne znan, ča je,
al to bit će:
diše onâ
diše cvíce.

Málo cvíce
na ponñstri,
dokle kroz noć
nebo iskri.

Sve prez glâsa
i sve tišje,
neka njoj se
snije lišje.

PO JEMATVI

Gre putên divnjă
jadra, rumenă;
uvije hõdec
bok i ramenă.

Ko da je lancún
oblak se bilí;
s vitron landicâ,
nad bârdon letí.

A letí mu hlâd
nad glâvu mojû,
po borima dól,
čarnjenen lozjû.

Kraj pută sidín,
gledan za divnjón;
kroz poja se gubí
s lipotón svojón.

NONE

Stvorene su bile, da darijù druge,
a sad stâre, suhe pomâlo se kreću;
kad gredù po kâlah uz mîr se daržidù,
i pomâlo gredù, gredù i šeběću.

Kad su divnjè bile s mâteran su doma
ocù, brâci, stânu svojù pomoć dale
uz vridice, brâve, kotlênke i žârna
i s brimenín téškin, ča su sâme brâle.

U novemu stânù dâle su iz sebe
životè i snagu, vesêje i žalost;
nemoć dicé, muža i njih je bolila,
snagà, zdrâvje dicé bilà njîn je râdost.

Sad zgârbjene, suhe od brimén i trúdih
u žepù travêse svej sobon imâju:
krunice, mendule, da s molitvan mártve,
s mendulin unûke mále darivâju.

S tin jih sad darijù, jer ne mogu s drugin,
u jubávi sriću nášli su najvèću...
I kad gredù vidit dicé svojé đicu,
uz mîr se daržidù, gredù i šebećù.

DIDI

I tako se tute grijedu na suncu;
na sîdije sedu, kraj njih sede hlâd,
i pomâlo právje jedan iza drugeg,
ča je onò bilo, kad je on bî mlâd.

Pasajù mlaji s ovcâmi, s mulîma
put pojih dalèkih za teškin poslôn,
ol dicâ put skule kraj njih protarčîdù,
uz kričânje, viku, s libron pod rûkón.

A onî sidîdù: koji uz mîr uspòžan,
a koji sa šcâpôn – ponâćen nad njin.
Kroz brâdè pomâlo letidù jin riči...
Povarh njih iz pîp uzvîjè se dim.